

TERVEYSALAN KANSAINVÄLISTEN OPISKELIJOIDEN KOKEMUKSIA OHJATUISTA HARJOITTELUISTA

TAUSTA

Globalisaation lisääntyminen lisää tarvetta vahvistaa kansainvälisyyttä terveysalan koulutuksessa (Myhre 2011). Terveysalan koulutuksen kansainvälisten opiskelijoiden määrä on oletettavasti kasvussa. Suomessa terveysalan kansainväliset opiskelijat ovat esimerkiksi vaihto-opiskelijoita, kansainvälisiä opiskelijoita englanninkielisessä tai suomenkielisissä terveysalan koulutusohjelmista.

Ohjattu harjoittelu on merkittävä osa terveysalan koulutusta ja sillä on suuri vaikutus opiskelijoiden ammatilliseen kehitykseen ja kasvuun. Useat tutkimukset eri puolilta maailmaa osoittavat, että terveysalan kansainvälisten opiskelijoiden suurimmat haasteet ilmenevät ohjatuissa harjoitteluissa. Haasteet useimmiten johtuvat kulttuurisista eroavaisuuksista ja kommunikointiin liittyvistä ongelmista. (Edgecombe ym. 2013, O'Reilly & Milner 2015, Mikkonen 2017.) Positiivisessa ja turvallisessa harjoitteluympäristössä kansainväliset terveysalan opiskelijat pystyvät selviytymään paremmin mahdollisista haasteista ja kehittymään ammatillisesti (Mikkonen ym. 2016).

KYSYMYS

Millaisia kokemuksia terveysalan kansainvälisillä opiskelijoilla on harjoittelun aikana tapahtuvasta oppimisesta?

AINEISTO JA MENETELMÄT

Näyttövinkki perustuu vuonna 2016 tehtyyn järjestelmälliseen katsaukseen, johon hyväksyttiin 12 tutkimusta vuosilta 2000–2014. Tutkimusten menetelmällisen laadun arvioinnin suoritti kaksi tutkijaa itsenäisesti. Tutkimukset oli tehty Australiassa, Kanadassa, Suomessa, Israelissa, Norjassa sekä Englannissa ja Ruotsissa. Kohderyhmänä olivat kansainväliset terveysalan opiskelijat (n=428). Katsauksen menetelmällinen toteutus on kuvattu alkuperäisessä julkaisussa (Mikkonen ym. 2016).

KATSAUKSEN KESKEISET TULOKSET

Terveysalan kansainvälisten opiskelijoiden oppimiskokemukset on jaettu kolmeen teemaan:

1) Harjoittelussa oppiminen ja harjoitteluympäristöön sopeutuminen

- Sopeutuminen uuteen kulttuuriseen kontekstiin on opiskelijoiden näkökulmasta haastavaa ja stressaavaa, koska siihen liittyy epävarmuutta, pelkoa ja avuttomuutta. Sopeutuminen vaatii aikaa ja kohdennettua tukea erityisesti harjoittelun alkuvaiheessa.

Näyttövinkki on hyvälaatuisten järjestelmällisten katsausten ja hoitosuosittelujen tiivistelmä.

Sen tarkoituksena on levittää kansalaisille ja sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisille näyttöön perustuvaa tietoa.

- Sopeutuminen uuteen kulttuuriseen ympäristöön koettiin palkitsevana oppimiskokemuksena. Opiskelijat tunnistivat ja vertailivat kulttuurisia eroavaisuuksia ja näin heidän suvaitsevaisuutensa toisia kulttuureita kohtaan kehittyi.
- Opiskelijoiden osallistuminen harjoittelun perehdytykseen vähensi harjoittelun liittyviä haasteita, selkeytti harjoittelun toteuttamisen vaatimuksia ja lisäsi opiskelijoiden itseluottamusta. Oppimiskokemusten jatkuva reflektointi ja ohjaajien positiivinen palaute antoivat luottamusta harjoittelussa pärjäämiseen.
- Opiskelijoiden ulkopuolisuuden, eristäytyneisyyden ja syrjinnän kokemukset koettiin turhauttavina ja uhkaavina. Myös kommunikointiin liittyvät haasteet koettiin oppimisen esteenä.

2) Kokemukset ohjaajasta tai opiskelutovereista

- Opiskelijat kokivat opiskelutovereiden vertaistuen ja vastavuoroisten kokemusten jakamisen tärkeinä. Toisaalta he saattoivat kokea myös syrjintää opiskelutovereiden taholta.
- Ohjaajan ja opiskelijan välisellä suhteella on merkittävä vaikutus opiskelijan oppimiskokemuksiin. Positiivinen harjoittelu ympäristö, jossa oli vastaanottavainen ilmapiiri, lisäsi myönteisiä oppimiskokemuksia ja mahdollisti opiskelijoiden aktiivisen osallistumisen potilaan hoitoon.
- Opiskelijat kokivat negatiivisina tilanteet, joissa ohjaaja syrji opiskelijaa eikä ottanut opiskelijaa mukaan potilaan hoitoon. Ohjaajilla saattoi olla myös korkeat odotukset opiskelijoiden kieli- ja ammatillista osaamista kohtaan, joka aiheutti opiskelijoille paineita. Hoitohenkilöstön negatiivinen asenne kansainvälisiä opiskelijoita kohtaan heijastui myös potilaiden suhtautumiseen opiskelijaan.
- Opiskelijoiden mukaan ohjaajille tulee tarjota riittävästi aikaa ja tukea kansainvälisten opiskelijoiden ohjaamiseen.

3) Oppilaitoksen tarjoamaan tukeen ja ohjeistukseen liittyvät kokemukset

- Kieleen ja kulttuuriin liittyvän koulutuksen tarjoaminen opiskelijoille ennen harjoitteluun siirtymistä lisäsi opiskelijoiden itseluottamusta ja tietoisuutta harjoittelun vaatimuksista. Koulutuksen avulla opiskelijoiden kommunikointiin liittyvät taidot kehittyivät ja he osasivat paremmin muodostaa yhteyden potilaisiin.
- Yhteistyö opettajien kanssa koettiin tärkeäksi, mutta yhteistyökäytännöt olivat hoitohenkilökunnalle epäselviä. Opettajat tarjosivat tukea opiskelijoille antamalla palautetta, vierailemalla harjoittelupaikassa ja vastaamalla kysymyksiin. Opiskelijat arvostivat tätä toimintatapaa, joka lisäsi heidän itseluottamustaan ja itsenäisyyttään.
- Harjoittelupaikkaan liittyvät haasteet aiheuttivat opiskelijoille lisästressiä ja johti joskus jopa ammatinvaihtoon tai opintojen keskeyttämiseen.
- Opiskelijat kokivat harjoittelujen edistävän heidän ammatillista kasvua ja kehittymistä, vaikka he kokivatkin harjoittelut haasteellisiksi.

YHTEENVETO

Terveysalan kansainväliset opiskelijat tarvitsevat aikaa ja erityistä tukea ohjaajalta ja terveysalan opettajalta harjoittelu ympäristöön sopeutumisessa. Opiskelijoiden oppimisen tukemiseksi voidaan tarjota opiskelijoille perehdytystä sekä kieleen ja kulttuuriin liittyvää koulutusta ennen harjoittelun aloittamista. Opiskelijaohjaajilla on merkittävä rooli kansainvälisten opiskelijoiden tukemisessa ja positiivisten harjoittelu ympäristöjen luomisessa.

KÄYTTÖKELPOISUUS SUOMESSA JA LISÄTIETOJA

Järjestelmällisen katsauksen tulokset soveltuvat suomalaiseen sosiaali- ja terveydenhuoltoon terveysalan kansainvälisten opiskelijoiden ohjaamisessa. Opiskelijaohjaajien rooli kansainvälisten opiskelijoiden ohjaamisessa on myös koettu osittain haasteelliseksi. Lisätietoa ohjaajien kokemuksista löytyy 11/2017 [näyttövinkistä](#).

Alkuperäinen julkaisu:

Mikkonen K, Elo S, Kuivila H-M, Tuomikoski A-M, Kääriäinen M. Culturally and linguistically diverse healthcare students' experiences of learning in a clinical environment: A systematic review of qualitative studies. *International Journal of Nursing Studies* 2016; 54: 173–187.

Muut käytetyt lähdeviitteet:

- 1) Edgecombe K, Jennings M, Bowden M. International nursing students and what impacts their clinical learning: Literature review. *Nurse Education Today* 2013; 33(2): 138–142. DOI: 10.1016/j.nedt.2012.07.015.
- 2) Mikkonen K. 2017. Clinical learning environment and mentoring of culturally and linguistically diverse nursing students. Väitöskirja. Oulu, Oulun yliopisto.
- 3) Myhre K. Exchange students crossing language boundaries in clinical nursing practice. *International Nursing Review* 2011; 58(4): 428–433. DOI: 10.1111/j.1466-7657.2011.00904.x.
- 4) O'Reilly SL, Milner J. Supporting culturally and linguistically diverse students during clinical placement: Strategies from both sides of the table. *BMC Medical Education* 2015; 15(175): 1–12. DOI: 10.1186/s12909-015-0458-3

TIIVISTELMÄN TEKIJÄT

Tutkija, Ashlee Oikarainen, TtM, väitöskirjatutkija, Hoitotyön tutkimussäätiö, [ashlee.oikarainen\(at\)hotus.fi](mailto:ashlee.oikarainen(at)hotus.fi)

Yliopisto-opettaja, Kristina Mikkonen, TtT, Oulun yliopisto, [kristina.mikkonen\(at\)oulu.fi](mailto:kristina.mikkonen(at)oulu.fi)

Tutkija, Sonja Tuomisto, TtM, väitöskirjatutkija, Hoitotyön tutkimussäätiö, [sonja.tuomisto\(at\)hotus.fi](mailto:sonja.tuomisto(at)hotus.fi)